

ΕΓΓΡΑΦΟ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 25.4.2019 δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με αρ.4700 ο *περί Διαμεσολάβησης σε Οικογενειακές Διαφορές Νόμος του 2019*, ο οποίος ψηφίσθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων (Ν.62(Ι)/2019). Ο νόμος αναμένεται να τεθεί σε ισχύ 6 μήνες από τη δημοσίευσή του, ήτοι στις 25 Οκτωβρίου, 2019.

2. Σύμφωνα με το νόμο, η διαμεσολάβηση σε οικογενειακές διαφορές αποτελεί μια διαρθρωμένη διαδικασία, με σκοπό τα μέρη, με τη συμβολή του διαμεσολαβητή, να καταλήξουν σε κοινές αποφάσεις για τη διευθέτηση των οικογενειακών τους διαφορών. Η διαμεσολάβηση αποτελεί έναν εναλλακτικό τρόπο επίλυσης διαφορών, μέσω της οποίας δύο ή περισσότερα μέλη μιας οικογένειας επιχειρούν να καταλήξουν σε συμφωνία, προς επίλυση του συνόλου ή μέρους της οικογενειακής τους διαφοράς.

3. Με βάση το νόμο, η διαμεσολάβηση δύναται να πραγματοποιηθεί οποτεδήποτε, είτε πριν, είτε στο πλαίσιο δικαστικής διαδικασίας, ενώ υπάρχει και η δυνατότητα αναβολής της δικαστικής διαδικασίας για διεξαγωγή της διαμεσολάβησης. Παράλληλα, η διαμεσολάβηση μπορεί να επιλεγεί από τα μέρη και ως μέσο εκτέλεσης διατάγματος, εκδοθέντος από το Δικαστήριο μετά το πέρας δικαστικής διαδικασίας.

4. Η διαμεσολάβηση διενεργείται από διαμεσολαβητή, ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών, το οποίο τηρείται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως. Η επιλογή του διαμεσολαβητή γίνεται με κοινή συμφωνία των δύο μερών.

5. Μέσω της διαμεσολάβησης επιδιώκεται η επίτευξη συναινετικών προσεγγίσεων, με σκοπό τον περιορισμό των συγκρούσεων, τη βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ των μελών της οικογένειας και τη στήριξη και διατήρηση λειτουργικών μεταξύ τους σχέσεων. Περαιτέρω, ενθαρρύνεται η, με υπευθυνότητα ανάληψη της κοινής γονικής ευθύνης για τη φροντίδα, ευημερία και ανάπτυξη των παιδιών, όπως κατοχυρώνονται μέσα από διεθνείς Συμβάσεις, ενώ διασφαλίζονται πλήρως τα συμφέροντα του παιδιού. Ο εναλλακτικός αυτός τρόπος επίλυσης των οικογενειακών διαφορών αποσκοπεί στον περιορισμό, όσο το δυνατό, των επίδικων θεμάτων και στην εξεύρεση οριστικών λύσεων σε οικογενειακές διαφορές, σε συντομότερο χρονικό διάστημα από αυτό που απαιτείται για την επίλυσή τους αποκλειστικά μέσω δικαστικών διαδικασιών.

6. Οι οικογενειακές διαφορές δυνατόν να αφορούν σε διαφορές σε σχέση με τη γονική μέριμνα, τη διατροφή παιδιών, τη διατροφή συζύγων ή συμβίων και περιουσιακές σχέσεις συζύγων ή συμβίων, ενώ δεν περιλαμβάνουν διαφορές που σχετίζονται με την αφαίρεση ή την ανάθεση γονικής μέριμνας.

7. Η διαμεσολάβηση ασκείται βάσει των αρχών της απαγόρευσης των διακρίσεων λόγω φυλής, χρώματος, θρησκείας, φύλου, εθνοτικής ή φυλετικής καταγωγής, κοινότητας, πεπιοθήσεων, κοινωνικής ή οικονομικής κατάστασης, της διασφάλισης του συμφέροντος του παιδιού, της εμπιστευτικότητας, ουδετερότητας και αμεροληψίας, της εθελούσιας συμμετοχής των μερών και της λήψης υπόψη από το διαμεσολαβητή οποιασδήποτε ευάλωτης κατάστασης οποιουδήποτε από τα μέρη.

8. Η διαδικασία διαμεσολάβησης έχει εμπιστευτικό χαρακτήρα και είναι δυνατόν να τερματιστεί: α) όταν επέλθει συμφωνία συμβιβασμού, β) με τη σύνταξη πρακτικού περί μη εξεύρεσης συμφωνίας συμβιβασμού, γ) με τη συμφωνία των μερών για τερματισμό, δ) σε περίπτωση που ένα από τα μέρη παύσει να συναινεί στη συνέχισή της, ε) αν ο διαμεσολαβητής κρίνει ότι η συνέχισή της για οποιοδήποτε λόγο έχει καταστεί περιττή ή αδύνατη και στ) εάν προκύψει ότι υπάρχει βία.

9. Η συμφωνία συμβιβασμού δεν είναι δεσμευτική για τα μέρη, παρά μόνο εάν κατατεθεί στο Δικαστήριο προς εκτέλεση. Σε αυτή την περίπτωση, το Δικαστήριο δύναται να εκδώσει δικαστική απόφαση με περιεχόμενο όμοιο με αυτό της συμφωνίας συμβιβασμού, η οποία θα έχει την ίδια ισχύ, ως να είχε αποφασιστεί εξ' ύπαρξης από το Δικαστήριο.

10. Ο νόμος για τη Διαμεσολάβηση σε Οικογενειακές Διαφορές αναμένεται ότι θα συμβάλει ουσιαστικά στις προσπάθειες για Εκσυγχρονισμό του Οικογενειακού Δικαίου που προωθούνται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ενώ παράλληλα θα αποφορτίσει σημαντικά το δικαστικό σύστημα και θα ενισχύσει το θεσμό της οικογένειας στις περιπτώσεις οικογενειακών διαφορών.

B. Έκδοση Κανονισμών

Σύμφωνα με το άρθρο 43 του *περί Διαμεσολάβησης σε Οικογενειακές Διαφορές Νόμου του 2019*, το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς για τον καθορισμό οποιουδήποτε θέματος χρήζει ή είναι δεκτικό καθορισμού δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, με εξαίρεση τα θέματα σε σχέση με τα οποία ρητά αναφέρεται στο νόμο ότι ρυθμίζονται με Διαδικαστικό Κανονισμό.

Οι Κανονισμοί δύναται να προνοούν για όλα ή μερικά από τα ακόλουθα θέματα:

(α) Καθορισμό και αναθεώρηση του τέλους εγγραφής στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών

(β) Καθορισμό της αμοιβής διαμεσολαβητή για τη διεξαγωγή διαμεσολάβησης

(γ) Ειδική εκπαίδευση που απαιτείται για εγγραφή στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών

(δ) Ελάχιστο όριο της ασφαλιστικής κάλυψης και όροι της ασφαλιστικής σύμβασης που απαιτείται για εγγραφή στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών.

Γ. Προκαταρκτικές Προσεγγίσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως αναφορικά με τις πρόνοιες των Κανονισμών

(α) Καθορισμός και αναθεώρηση του τέλους εγγραφής στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών.

Το τέλος εγγραφής στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών να ανέρχεται σε τριάντα ευρώ (€30), κατ' αναλογία του αντίστοιχου τέλους που ισχύει/έχει καθοριστεί, βάσει του *Νόμου που προνοεί για Ορισμένα Θέματα Διαμεσολάβησης σε Αστικές Διαφορές (Ν.159(Ι)/2012)*.

(β) Καθορισμός της αμοιβής διαμεσολαβητή για τη διεξαγωγή διαμεσολάβησης.

Η αμοιβή του διαμεσολαβητή να ανέρχεται σε πενήντα ευρώ (€50) ανά συνάντηση με τα μέρη. Η αμοιβή να καταβάλλεται από τα δύο μέρη στη διαμεσολάβηση από κοινού και εξ ημισείας, εκτός εάν συμφωνηθεί διαφορετικά ή εάν παραχωρηθεί αρωγή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του Νόμου.

Εναλλακτικά, νοουμένου ότι για τις δικαστηριακές υποθέσεις προβλέπονται δικηγορικά δικαιώματα/τέλη, είναι δυνατό να εφαρμοσθούν αναλογικά τα αντίστοιχα τέλη, ως προβλέπονται στον περί Δικηγόρων Νόμο.

(γ) Ειδική εκπαίδευση που απαιτείται για εγγραφή στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών

Οι διαμεσολαβητές θα πρέπει να έχουν παρακολουθήσει ειδικό πρόγραμμα κατάρτισης ως διαμεσολαβητές σε θέματα οικογενειακών διαφορών διάρκειας τουλάχιστον σαράντα (40) ωρών, το οποίο διοργανώνεται από αναγνωρισμένους φορείς στην Κύπρο ή το εξωτερικό

(κατ' αναλογία των υποχρεωτικών ωρών κατάρτισης που προβλέπει ο αντίστοιχος νόμος για τη Διαμεσολάβηση σε Αστικές Διαφορές).

Όσον αφορά στο περιεχόμενο του προγράμματος εκπαίδευσης των διαμεσολαβητών, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως θεωρεί προκαταρκτικά ότι η εκπαίδευση κατ' αρχήν πρέπει να περιλαμβάνει τα θέματα με τα οποία καταπιάνεται ο Νόμος και τα οποία οφείλει να γνωρίζει ένας διαμεσολαβητής, δηλαδή τις βασικές αρχές της διαμεσολάβησης, τη διαδικασία της και τις υποχρεώσεις των εμπλεκόμενων μερών και δη του διαμεσολαβητή. Παράλληλα, η εκπαίδευση πρέπει να περιλαμβάνει τόσο τη θεωρία όσο και την πρακτική εκπαίδευση για τη διαμεσολάβηση: την προσέγγιση και τις τεχνικές που οφείλει να γνωρίζει και να χρησιμοποιεί ένας διαμεσολαβητής για τη διαχείριση της υπόθεσης και των μερών. Αξία/σημασία έχει επίσης να αντιληφθεί κάποιος τη φιλοσοφία της διαμεσολάβησης ως εναλλακτικού τρόπου επίλυσης των διαφορών.

Είναι επίσης αναγκαίο να αποφασισθεί κατά πόσο θα απαιτείται γραπτή εξέταση των εκπαιδευομένων ως προς τις γνώσεις που θα αποκτήσουν από την εκπαίδευση, καθώς επίσης και αξιολόγηση τους ως προς τις δεξιότητες και την ικανότητά τους σε πρακτικές καταστάσεις.

(δ) Ελάχιστο όριο ασφαλιστικής κάλυψης και όροι ασφαλιστικής σύμβασης που απαιτείται για εγγραφή στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών.

Σημειώνεται ότι δεν υπάρχει αντίστοιχη προϋπόθεση για εγγραφή των Διαμεσολαβητών στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Αστικών Διαφορών.

Σύμφωνα με το άρθρο 6(Ε) (1) του περί Δικηγόρων Νόμου, το οποίο αφορά στην υποχρέωση ασφαλιστικής κάλυψης των δικηγόρων έναντι ευθύνης για επαγγελματική αμέλεια (...) «ουδεμία άδεια ασκήσεως του δικηγορικού επαγγέλματος εκδίδεται ή ανανεώνεται, εκτός εάν ο δικηγόρος διατηρεί σε ισχύ ασφαλιστική σύμβαση με αδειούχο ασφαλιστική εταιρεία αναφορικά με την παροχή ασφαλιστικής κάλυψης έναντι ευθύνης για επαγγελματική αμέλεια». Σύμφωνα με το εδάφιο (2) του ίδιου άρθρου «το ελάχιστο όριο ασφαλιστικής κάλυψης και οι όροι της ασφαλιστικής σύμβασης που αναφέρονται στο εδάφιο (1) καθορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου (ΠΔΣ)»

Πρόσθετο θέμα προς διαβούλευση

Κατά πόσον η κατοχή πανεπιστημιακού τίτλου ή διπλώματος αναγνωρισμένου από το αρμόδιο σώμα στη Δημοκρατία στα νομικά, στην ψυχολογία ή στην κοινωνική εργασία που τίθεται ως προϋπόθεση στο σημείο (α) του εδαφίου 1

του άρθρου 8 για εγγραφή στο Μητρώο Διαμεσολαβητών, θα περιλαμβάνει και μεταπτυχιακό τίτλο στους ίδιους τομείς.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ

9 Αυγούστου, 2019